

26-02-2016

Til BUU

Sagsnr.
2015-0214778

Dagtilbudsområdet – funktionskrav

Dokumentnr.
2015-0214778-13

Børne- og Ungdomsforvaltningen har i ”Funktionsprogram for daginstitutioner” opstillet forvaltningens obligatoriske og særlige funktionskrav til daginstitutioner.

Rambøll Management A/S har for at kunne prissætte og vurdere funktionskravene taget udgangspunkt i følgende teoretiske nybyggede 9-gruppers daginstitution.

Overordnede antagelser	
Areal:	1.200 m ²
Antal grupper	9
Antal vuggestuebørn	48
Antal børnehavebørn	110
Byggesum (håndværker- og rådgiverudgifter)	21 mio. kr.
Byggesum pr. kvadratmeter	17.500 kr.

Rambøll har i denne byggesum pr. kvadratmeter ikke taget højde for udgifter til byggemodning, miljøundersøgelser, bygherrerådgivere, grundkøb, administrationsbidrag til Byggeri København og fagforvaltningen mm.

Man skal derfor i forbindelse med prissætningen af de enkelte funktionskrav være opmærksom på, at prissætningen af de enkelte funktionskrav kun udgør byggeomkostninger til håndværkere og rådgivere. Tallet kan således ikke sammenlignes med anlægsbevillingsbehovet.

I nedenstående tabel ses, hvilke funktionskrav i Funktionsprogram for Daginstitutioner, Rambøll har kapitaliseret som særkrav:

Funktionskrav v.daginstitutionsbyggeri	Kapitalisering af særkrav ved nybygning af 9- gruppers daginstitution *	Bemærkninger
Produktionskøkken	2,4 mio. kr.	Det er et lovkrav om, at kommunerne skal tilbyde mad i daginstitutioner. Egenproduceret mad giver

Ressourcer

Gyldenløvesgade 15
1600 København V

EAN nummer
5798009371201

www.kk.dk

		både kulinarisk og pædagogisk et mere interessant tilbud end eksternt produceret mad.
Friarealkrav 100 pct. pr. etagemeter (kommuneplanskrav)	1,9 mio. kr.	Kravet om 10 m2 udeareal pr. barn har afsæt i kommuneplanens krav om 100 % friareal.
Størrelsen på grupperum - samme størrelse på vuggestue- og børnehavegruppe	1,9 mio. kr.	Ved at bygge samme m2 størrelse grupperum til vuggestue- og børnehavebørn, sikres fleksibiliteten og muligheden for at tilpasse institutionens normering, på 0-6 års området, afhængigt af det aktuelle behov.
10 m2 fællesareal pr. gruppe	0,2 mio. kr.	Det er vigtigt, at der etableres tilstrækkelige fællesarealer i forbindelse med daginstitutioner.
Liggehal	1,3 mio.kr.	Kravet om at liggehal skal placeres i nærheden af grupperum hænger sammen med, at personalet aflastes, når børn sover i nærheden af opholdsrummet. Derudover kan personalet komme hurtigere til barnet.
Sikkerhed - døre, vinduer, beskyttelse og hegn	0,4 mio. kr.	Kravet fastholdes, sikkerhedsforanstaltninger skal hjælpe med at forebygge ulykker samt mildne konsekvenserne af mindre uheld.

* Prissætningen af særkrav er alene håndværkerudgifter og rådgiverudgifter, men uden øvrige udgifter, der er indregnet i en anlægsbevilling i Københavns Kommune.

I nedenstående uddybes vurderingerne af de enkelte særkrav.

Køkkenforhold- mulighed for egenproduktion (2,4 mio. kr.)

Der er et lovkrav om, at kommuner skal kunne tilbyde en madordning i daginstitutioner, forældrene skal forny dette valg hvert andet år. Det er i Københavns Kommune besluttet, at der skal være et tilbud om egenproduceret mad i alle daginstitutioner.

Tilberedning af mad i institutionen er et mere interessant tilbud end eksternt produceret mad både kulinarisk, ernæringsmæssigt og pædagogisk. Lokale køkkener giver mulighed for at arbejde med børnenes læring omkring mad og måltider. De giver mulighed for at inddrage børnene i madlavningen, at arbejde konkret med konceptet ”fra jord til bord” og for medbestemmelse omkring menuplanlægning. Tilvalgsprocenten til frokostordningen er endvidere markant højere i institutioner med egenproduktion (over 90 %) set ift. institutioner der modtager cateringmad (ca. 50 %).

Kravet fastholdes, da det er en politisk prioritering.

Friarealkrav (100 pct. i kommuneplan)(1,9 mio. kr.)

I København er det et krav, at der skal etableres 100 % friareal i forbindelse med nybyggeri.

Børne- og Ungdomsforvaltningen har parallelt hermed et krav om udeareal på 10 m² pr. barn.

Udearealkravet er ikke som friarealkravet alene på terræn, hvilket betyder, at byggemyndigheden kan dispensere fra friarealskravet, når der anvises ude- og opholdsareal andre steder end på friarealet.

Udearealerne er vigtige miljøer i børns dagligdag og udformningen aktivitetsmuligheder har betydning for børnene sociale, fysiske og mentale sundhed og udvikling.

Kravet fastholdes, men der lægges op til, at der i forbindelse med hver enkelt sag skal kigges på mulighederne for dispensation.

Størrelsen på grupperum - alle institutioner bygges fleksibelt (1,9 mio. kr.)

Institutioner etableres hovedsagelig som fleksible integrerede daginstitutioner. Det betyder, at forvaltningen kan imødekomme ændringer i pasningsbehovet/normering. Alle grupperum etableres ud fra samme arealkrav (44 m² frit gulvareal), så der nemmere kan skiftes imellem grupperummenes funktion (vuggestue- eller børnehavegruppe).

De øvrige funktioner i bygningen skal arealmæssigt kunne danne gode rammer for det ændrede antal børn, når grupperummenes funktion ændres.

Sådan at en ændring i antallet af garderobeenheder i garderobeområderne, ændringer i antallet af pusleborde, sanitet mm i

puslerummene o. lign., kan foretages uden at arealerne bliver pressede eller forekommer urimeligt øde.

Kravet fastholdes, at det i forhold til at kunne udnytte forvaltningens kapacitet bedst muligt er vigtigt, at der bygges fleksibelt.

Fællesarealer 10 m² pr. gruppe (0,1 mio. kr.)

Fællesarealerne kan også indrettes som funktionsopdelte områder med plads til fysisk aktivitet, værkstedsaktivitet eller som et område der markerer overgang mellem ude og inde.

Fællesarealerne kan indrettes så der er rum, der kan anvendes til større samlinger af børn og voksne f.eks. til teaterforestillinger, fællessang, julesamlinger og lign.

I store institutioner skal de mindre fællesområder ligge i nær tilknytning til de enkelte grupper i institutionen, så fællesskabet i de mindre gruppeenheder bevares.

Kravet fastholdes, da ekstra plads giver bedre mulighed for inklusion mm.

Liggehal (1,3 mio. kr.)

I forbindelse med institutionen placeres der uopvarmede liggehaller med plads til krybber og/eller barnevogne, så børnene har mulighed for, at sove i et køligt rum med naturlig ventilation. For at undgå problemer med fugt og skimmel skal sengetøjet og madrasser let kunne opbevares et tørt og varmt sted.

Årsagerne til, at liggehaller hænger bygningsmæssigt sammen med institutionen handler især om børnenes sikkerhed og arbejdsmiljø for pædagoger. Det pædagogiske personale har ansvar for at holde tilsyn med sovende børn. Når liggehallen er placeret tæt ved grupperummet er det lettere for det pædagogiske personale, at føre tilsyn og komme hurtigt til barnet.

Kravet fastholdes, da det er et udgangspunkt for at reducere driftsudgifterne til kompensationsordning, at der er mulighed for tørskoet adgang.

Sikkerhedskrav til hegn, døre, låger og vinduer (0,4 mio. kr.)

De krav der er indarbejdet i funktionsprogrammet, har til hensigt at etablere et legemiljø med passende risici for børnene – det er ikke hensigten at overbeskytte børnene, men at udfordre dem uden at de får varige mén. I dagtilbud er det vigtigt, at børnene, i et kontrolleret miljø, bliver udsat for en vis grad af risiko, da det er med til at udvikle dem som børn, hvorved de lærer at tage højde for de risici de møder. Ud fra et udviklingsmæssigt perspektiv, er børn nød til at lære at klare

risici , hvilket kan medføre buler og blå mærker og tilmed engang imellem et brækket ben eller arm. Formålet med de sikkerhedsmæssigt tiltag i funktionsprogrammet er først og fremmest at forbygge ulykker med handicap eller døden til følge og dernæst at mildne alvorlige konsekvenser af de lejlighedsvis uheld, der er uundgåelige når børn søger at udvide deres kompetenceniveau.

Kravet fastholdes, da sikkerhedsniveauet er et udtryk for flere års byggeerfaringer.